Je pak přirozeno, že musíme a rádi promíjíme vady ostatní jako je neznalost pořadu formulí, neujasněnost pojmu formule promulgační (zase měl čísti, nejen citovati Breslaua) a jiných poklesků. »Sed in magnis et voluisse — sat est!« Nelze autorovi mladému upříti chuti k práci, třebas strhl vítězný křik, dříve než si zajistil posici. Není však nutno, aby toto osudné zaklopýtnutí ho zdrželo od další práce, Bude mu však nutno více důkladné znalosti základních pojmů i kritiky pramenů i sama sebe, chce-li se příště vyvarovati podobných zásadních omylů. František Čáda.

Dr. J. Auerhan, Jazykové menšiny v Evropě. Nákl. Nových Čech, Praha 1924, str. 180. Spisek Auerhanův dokumentárně osvětluje právní i faktické poměry jazykových menšin. Srovnává poměry ve všech státech, ukazuje, že nejlepší postavení má menšina švédská ve Finsku, po ní menšiny u nás, nejhorší v Turecku, Řecku a Maďarsku. Ku konci pak se zabývá otázkou ochrany menšin vůbec, uznává, že v celku menšiny, jsou chráněny nedostatečně, probírá různé návrhy na mezinárodní úpravu ochrany a dokazuje neoprávněnost výtek našemu státu, týkajících se postavení menšin. J. B.

Dr. Václav Vojtíšek: O archivech městských a obecních a jejich správě. — Praha 1924. — Knihovna Spolku československých knihovníků sv. 2. — 8° — str. 71. — Čeští knihovníci se starají s pílí hodnou vší chvály, aby poskytly svým členům nejen teoretickou průpravu pořádáním rozličných kursů, nýbrž dali jim i velmi vhodné a instruktivní příručky jako je tato knížka Vojtíškova. Vznikla vlastně z kursů archivářských, pořádaných Spolkem knihovnickým loňského roku jednak v Praze, jednak v Moravské Ostravě při sjezdu knihovnickém. Také pro právníky má značný význam. Nejen hraje tu roli skutečnost, že jsme dosud neměli podobné příručky, kterých v jiných zemích je všude dostatek, ale právník velmi často má za úkol ve své praksi setkati se s otázkami archivářskými a leckdy všechna tíže rozhodování záleží na něm. Tak je tomu zejména v samosprávné praksi městské a ještě více u soudů, kde jde o uložení spisoven. A tato technická stránka vysvětluje se v knize Vojtíškově v hlavních rysech celá od teoretické definice archivu (jak mnohdy se nazývají sbírky všeho druhu jen ne archivního »archivy«, ač nemají s nimi nic společného!) a jeho vymezení vůči spisovně, což je zvláště pro nás důležité až po hlavní zásady pořádání archivů. Stejně neméně jsou důležity i výklady autorovy o hlavních pojmech diplomatických na př. jaký je rozdíl mezi listinou, listem a akty, nejdůležitější pojmy úředních knih atd., a konečně principy skartovací. Jestvují sice normy jednacího řádu soudního a pod., ale každý praktik dosvědčí, jak jsou nedostatečné, jak na jedné straně zničily by se podle nich kusy důležité nejen na př. politicky (v soudních aktech) či vědecky (pro kriminalistiku, sociální poměry), nemluvě ani o škodách způsobených nevhodným skartováním porušením celkové spojitosti, tak naopak zase zachoval by se pravý balast příštího archivu. Archiv má zcela správně dvojí, třebas stále nedoceněnou funkci, správní a vědeckou. Také kapitoly o vývoji názorů na archivy a speciálně na městské, jako rovněž i o významu jejich je co nejradostněji uvítati. Pro praktiky, jako jsou právníci většinou v těchto otázkách, přijde však zejména vhod technický návod uložení archiválií, moderní požadavky jejich umístění a zařízení místností bezpečných před lidmi i živly. Konečně nikoliv na posledním místě jsou tu uvedeny zásadní povinnosti archivářovy a principy jeho pořadatelské práce. K tomuto výkladu vhodným doplňkem jsou i vzory instrukce archivářské, inventář města Brandýsa nad Orl. a dva vzory (sice trochu příliš obšírných) regestů a listin. Není pak také třeba připomínati, že ani po stránce teoretické není třeba knize činiti výtek a tak je to příručka pro praktiky vždy doporučitelná. Ča.

Sbírku knihovních žádostí a usnesení vydají v nejbližší době JUDr. J. V. Bohuslav, senátní president nejvyššího správního soudu a A. Hartmann, odborový přednosta ministerstva spravedlnosti. Sbírka tato bude doplněna ve všeobecné části zákonnými předpisy a judikaturou až do

nejnovější doby, a bude přihlížeti také k normám na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Vzorce přjdou vhod jak právním zástupcům, tak soudům, ježto jimi bude velice usnadněna manipulační práce. Dílo bude čítati asi 800 stran a do knihkupeckého trhu dáno nebude. Cena jeho bude činiti asi 50 Kč. Objednávky jest adresovati na p. odborového přednostu A. Hartmanna v ministerstvu spravedlnosti. V.

Josef Sýkora »Vítězství milionů«, nákl. Ústř. děl. knihkup. v Praze, 1924, 2. rozšíř. vydání, stran 108, cena 5 Kč. — Ne příliš obsáhlá a laciná tato brožurka přináší vedle předmluvy autorovy úvodní řeč min. Habrmana, zpravod. referáty posl. dra Wintra a řeči ostatních soc. dem. předáků (posl. Pik, Modráček, Karpíšková, sen. Jaroš, Smetana, Ecksteinová a j.), kteří zasáhli do debaty při projednávání zákona o soc. pojištění.

Z předmluvy bychom rádi upozornili zejména na překážky soc. pojištění (výroba, problém osob samostat. výdělečně činných a agrární cla) a z proslovu min. Habrmana na historický vývoj zákonodárství ochranářského a soc. pojištění zvláště. Stejně zajímavými jsou i průvodní výklady hl. tvůrce zákona a zpravodaje v posl. sněmovně dra Wintra o methodě prof. Schönbauma, který ve svých výpočtech převalil velikou část břemene s generace nynější na budoucí a tím docílil úspory v okamžitých nákladech na soc. pojštění. Za zmínku stojí i kapitoly o způsobu kapitálové úhrady, o hospodářství v Ústř. soc. pojišťovně, o soc. pojištění jakožto elementu stát upevňujícím atd. a z řeči posl. Johanise o soc. pojištění jako předmětu vyučovacím. Z dalších odstavců, otištěných stručně svého času v denních listech zasluhuje stálé pozornosti požadavek posl. Modráčka (aby totiž k zajištění důchodů a kapitálů soustředěných v Ú. S. P. (pojišťovně), byla věnována půda ze zabraných velkostatků a lesů) a na konec ostré kritiky posl. Karpíškové a Ecksteinové, vyzdvihující nespravedlivé, ba místy zhoršené postavení žen.

Knížka má svou cenu jednak proto, že tu byla hned, jednak poslouží jako nezbytná příručka a cenný dokument všem, kdož se budou obírat studiem i historií soc. pojištění u nás. A už pro tuto její významnou stránku lze ji jen vřele doporučiti. Jan Přenosil, Bratislava.

Dr. O. Vočadlo: V babylonském zajetí. Německé vlivy na nás. N. Čechy, str. 80. — Autor, horlivý obdivovatel Anglie, dokazuje, že německé vlivy na nás byly jen, jak praví, kontingentní, t. j. vyplývaly ze sousedství, byly tedy náhodné. Naproti tomu vlivy anglické byly kongeniální, t. j. odpovídající duchu národa. Pokouší se obšírně dokazovati, že vlivy německé nebyly takové, jak se u nás myslí, a volá po úplném oproštění a přimknutí ke kultuře anglické. Staví se i proti povinnému vyučování němčině. Jest možno s ním souhlasiti potud, že by bylo opravdu prospěšno německý vliv nahraditi anglickým a vůbec západním, tam kde jest tento lepší, ale autor dává se svou dobrou snahou zavésti příliš k jednostrannosti. J. B.

Sbírka předpisů platných na území československé republiky o soukromém pojišťování péčí »Jednoty pro vědy pojistné« v Praze bude vydána v nejbližší době. Sestavil ji Karel Malkovský, sekční šéf ministerstva vnitra v. v., bývalý přednosta oddělení pro pojišťovny v ministerstvu vnitra v Praze. Sbírka bude obsahovati všecky zákony a nařízení a četné výnosy centrálních úřadů, které mají zřetel k soukromým pojišťovnám domácím i cizozemským a k soukromé pojišťovací smlouvě a to jak v historických zemích tak na Hlučínsku, Vitorazsku a Valčicku, na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Jsou v ní pojaty předpisy veřejnoprávní i soukromoprávní, čítaje v to předpisy daňové, poplatkové i soupisové; dále vyňatky z mírových smluv a z mezistátních úmluv, pokud se týkají soukromého pojišťovnictví; konečně nařízení o studiu pojistně-matematickém a o autorisaci pojistných techniků. Ku knize se ještě vrátíme po jejím vyjití. V.

Nákladem S. Č. P. »Všehrd« v Praze. Redaktor dr. František Čáda.
Tiskl B. Stýblo v Praze, Václavské nám. 28.